

►Ο Γκέιρ Χάαρντε γίνεται ο πρώτος πολιτικός ηγέτης που οδηγείται ενώπιον της Δικαιοσύνης, όχι με την κατηγορία των εγκλημάτων πολέμου αλλά της κακής διαχείρισης της οικονομίας...

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ ΓΙΑ ΑΜΕΛΕΙΑ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΕ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Ενώπιον της Δικαιοσύνης ο πρωθυπουργός της χρεοκοπίας

ΑΠΟ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ...

63.830

δολάρια

ΉΤΑΝ ΤΟ

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΟ 2007, ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ -ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΛΑΝΔΙΑ 4Η ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

1η

στον Δείκτη

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ

ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟ 2007/08

5η

στον Δείκτη

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΟ 2006

...ΣΤΟΝ ΕΦΙΑΛΤΗ

ΣΤΟ **8%**

ΕΚΤΙΝΑΧΤΗΚΕ

Η ΑΝΕΡΓΙΑ

ΜΕΣΑ ΣΕ ΤΡΕΙΣ

ΜΟΛΙΣ ΜΗΝΕΣ

Κατά **8%**

συρρικνώθηκε

Η ΙΣΛΑΝΔΙΚΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2009

20,3%

μειώθηκαν

ΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΤΟ 2009

ΤΗΣ ΝΤΙΑΣ ΖΑΒΡΑ

Γράφει ιστορία ως πρωθυπουργός, αλλά όχι με χρυσά, με μελανά γράμματα... Όταν το Landsdomur, το ειδικό δικαστήριο που ιδρύθηκε το 1905, συγκληθεί για πρώτη φορά στην ιστορία του, ενώπιόν του θα βρεθεί ο πρώην πρωθυπουργός της Ισλανδίας. Ο Γκέιρ Χίλμαρ Χάαρντε -ο Γκέιρ, όπως ο ίδιος θέλει να τον αποκαλούν, σύμφωνα με την ισλανδική παράδοση- κατηγορείται για αμέλεια που το 2008 οδήγησε την Ισλανδία στη χρηματοοικονομική κατάρρευση. Και εν ευθέτω χρόνω θα κληθεί να λογοδοτήσει ενώπιον της δικαιοσύνης για τις λανθασμένες κινήσεις που δύο χρόνια πριν βύθισαν την έως τότε εύρωστη Ισλανδία στο χάος, προκαλώντας ντόμινο χρηματοπιστωτικής κατάρρευσης στην Ευρώπη. Είναι ο πρώτος πολιτικός ηγέτης που οδηγείται ενώπιον της δικαιοσύνης όχι αντιμετωπίζοντας την κατηγορία των εγκλημάτων πολέμου, αλλά της κακής διαχείρισης της οικονομίας μιας χώρας... Εάν κριθεί ένοχος, ο Χάαρντε αντιμετωπίζει ποινή κάθειρξης δύο ετών. Τουλάχιστον αυτός... Διότι το ίδιο κοινοβούλιο που έκρινε τον πρώην πρωθυπουργό «ένοχο» για τη χρηματοπιστωτική κατάρρευση, «αθώωσε» τους συγκατηγορούμενούς του - τους πρώην υπουργούς Εξωτερικών Σόλφρουν Γκιολαντότιρ, Οικονομικών Άρνι Μάπεσερν και Εμπορίου Μπόργκβιν Σίγκουρντσον...

ΔΕΝ ΕΙΔΕ...

Ο 59χρονος λοιπόν Χάαρντε είναι αυτός που θα σπρώξει το βάρος της χρηματοπιστωτικής κατάρρευσης της Ισλανδίας. Διότι δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες ενός ολόκληρου λαού... Διότι, παρά την οικονομική του εμπειρία (έχει διατελέσει οικονομολόγος στην κεντρική τράπεζα της Ισλανδίας αλλά και υπουργός Οικονομικών) δεν μπόρεσε να δει τη λάιλα που θα επακολουθούσε όταν οι τράπεζες εκτέθηκαν σε υπερβολικό ρίσκο, όταν το εθνικό χρέος έφτανε δέκα φορές το μέγεθος της ισλανδικής οικονομίας.

«Με την παραδοσιακή ισλανδική αισιοδοξία, γενναιότητα και αλληλεγγύη, θα βγούμε αλώβητοι από την καταιγίδα», δήλωνε -σε μία φορτισμένη ομιλία του- δύο χρόνια πριν ο Χάαρντε.

Οι Ισλανδοί όμως δεν βγήκαν αλώβητοι από την κρίση... Τον Οκτώβριο του 2008, μέσα σε περίπου μία εβδομάδα, οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες της χώρας (Glitnir, Landbanski,

«Μία καταδίκη θα πει στους πολιτικούς ότι πρέπει να τίθενται προ των ευθυνών τους... Οτι δεν αρκεί μόνο να δείχνουν ωραίοι», δηλώνει ο καθηγητής Γκούναρ Χέλγκι Κρίσπνσον

Kaupthing) κατέρρευσαν, αδύναμες να εξασφαλίσουν ρευστό. Και το ισλανδικό θαύμα μετατράπηκε σε εφιάλτη... Η τέταρτη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο (με βάση το κατά κεφαλήν εισόδημα) μέχρι πριν από ένα χρόνο στράφηκε στο ΔΝΤ για βοήθεια, η κορόνα βούλιαξε κατά 80% έναντι του ευρώ, ο γενικός δείκτης του χρηματιστηρίου έπεσε από τις 3.000 στις 650 περίπου μονάδες σε μία μόλις μέρα, η μηδενική ανεργία (1,5%) εκτινάχτηκε στο 8% μέσα σε τρεις μήνες. Και τέσσερις περίπου μήνες μετά το διάγγελμά του προς το έθνος, ο Χάαρντε ανακοίνωνε την κατάρρευση της κυβέρνησης συνασπισμού του Κόμματος της Ανεξαρτησίας και της Συμμαχίας των Σοσιαλδημοκρατών της νυν πρωθυπουργού Ινγκιμπουργκ Γκιολαντότιρ. Δύο χρόνια μετά, η ώρα της κρίσης έφτασε - έστω και μόνο για τον Χάαρντε. Το ισλανδικό κοινοβούλιο -με ψήφους 33 υπέρ και 30 κατά- έκρινε «ένοχο» τον πρώην πρωθυπουργό της χώρας. Τον λόγο έχει τώρα η δικαιοσύνη... Και όπως εκτιμά ο καθηγητής Πολιτικών Επιστημών στο University of Iceland, Γκούναρ Χέλγκι Κρίσπνσον, «ίσως δημιουργήσει πολιτικό προηγούμενο»...

► Δύο σχεδόν μήνες μετά τη χρεοκοπία της Lehman Brothers συγκροτήθηκε, σε συνθήκες απόλυτης μυστικότητας, στις Βρυξέλλες, δύνα-

μη κρούσης με αποστολή τον σχεδιασμό αποτροπής κινδύνου χρεοκοπίας μιας χώρας-μέλους της Ευρωζώνης.

ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ «Η ΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΣΟΒΗΣΗ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ»

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΠΟΠΟΥΛΟΥ
kapopoulos@pegasus.gr

Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου 2010: Δύο βδομάδες μετά τις αοριστολογίες της Συνόδου Κορυφής, που άφησε λόγω της αδιαπραγμάτευτης άρνησης της Μέρκελ την Ελλάδα στο έλεος των κερδοσκόπων, ο επικεφαλής της μεγαλύτερης τράπεζας της Γερμανίας, της Deutsche Bank, Γιόζεφ Ακερμαν, βρίσκεται αιφνιδιαστικά στην Αθήνα, συναντά τον πρωθυπουργό Γιώργο Παπανδρέου και περιορίζεται στην συνέχεια να δηλώσει στους δημοσιογράφους ότι έρχεται συχνά στην Ελλάδα γιατί αγαπά την χώρα μας και τον ωραίο καιρό της. Μια ακόμη αποτυχημένη προσπάθεια της Αθήνας να αντιμετωπίσει την κρίση δανεισμού στην οποία την έχει οδηγήσει η αδιαλλαξία του Βερολίνου; Η κρίση είναι πρωτόγνωρη και η πλειονότητα των αναλυτών οπεύδει να αποδώσει την άκαμψη στάση της Μέρκελ στον αιφνιδιασμό της από το μέγεθος του προβλήματος που αντιμετωπίζει η Αθήνα, αλλά κυρίως στις κρίσιμες τοπικές εκλογές της Βόρειας Ρηνανίας Βεστφαλίας που κινδυνεύουν να χαθούν για τον κυβερνητικό συνασπισμό αν η Καγκελάρια δεσμευθεί έστω και φραστικά ότι αν χρειασθεί η Γερμανία θα μετάσχει στην στήριξη της Ελλάδας. Επιπλέον των εκλογών υπάρχει πάντοτε το ενδεχόμενο το Συνταγματικό Δικαστήριο να κηρύξει ως παράνομη και αντισυνταγματική την στήριξη της Αθήνας.

Πριν από λίγες μέρες η Wall Street Journal έδωσε σε ένα αποκαλυπτικό δισέλιδο μια διαφορετική διήγηση που αποκαλύπτει ότι ούτε ο Ακερμαν ήλθε στην Αθήνα για τον ελληνικό ήλιο, ούτε βέβαια προσέφυγε σ' αυτόν η ελληνική κυβέρνηση, ούτε η Μέρκελ αιφνιδιάστηκε από τον πρωτόγνωρο χαρακτήρα της ελληνικής δημοσιονομικής κρίσης και ούτε βέβαια αποφάσιζε στην οκιά του φόβου της ήπιας στη Βόρεια Ρηνανία Βεστφαλία και μιας καταδίκης από το Συνταγματικό Δικαστήριο. Ο κίνδυνος χρεοκοπίας χώρας-μέλους της Ευρωζώνης είχε καταγραφεί σαν πραγματικό ενδεχόμενο από την επόμενη της κατάρρευσης της Lehman Brothers, με δεδομένη την άτυπη συναίνεση της ΕΚΤ, της Επιτροπής και των ισχυρών της Ευρωζώνης ότι ένα παρόμοιο ενδεχόμενο ήταν αδιανόητο. Συνεπώς το παιχνίδι καθυστέρησης που έπαιξε η Μέρκελ, η τρικλοποδιά στην προσπάθεια Ακερμαν να σπρηχθεί η Αθήνα και να σταλεί μήνυμα στις αγορές, ήταν συνειδητή επιλογή που υπηρετούσε την ηγεμονική ατζέντα της Καγκελάριας στην Ευρωζώνη και στην Ε.Ε.

«Η ΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ»

Σύμφωνα με το αποκαλυπτικό ρεπορτάζ της WSJ, δύο σχεδόν μήνες μετά την χρεοκοπία της Lehman Brothers συγκροτήθηκε, σε συνθήκες απόλυτης μυστικότητας, στις Βρυξέλλες, δύναμη κρούσης με αποστολή τον σχεδιασμό αποτροπής κινδύνου χρεοκοπίας μιας χώρας-μέλους της Ευρωζώνης. Ήταν η περίφημη «Ομάδα που δεν υπάρχει» σε μια στιγμή που η υγιής κατάσταση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος -με μηδενική έκθεση σε τοξικά προϊόντα- ούτε καν προείδαζε για το τι θα ακολουθούσε σε ένα

Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟ «ΝΕΙΝ» ΤΗΣ ΚΑΓΚΕΛΑΡΙΟΥ

Πώς τορπίλισε η Μέρκελ το «θωρηκτό» Ακερμαν

χρόνο. Η «Ομάδα που δεν υπάρχει» προφανώς συγκροτήθηκε και με την συναίνεση του Βερολίνου την στιγμή που η Μέρκελ -επικεφαλής τότε του Μεγάλου Συνασπισμού Χριστιανοδημοκρατών - Σοσιαλδημοκρατών- διακήρυξε δημόσια ότι η κρίση αφορά τις ΗΠΑ και όχι την Ε.Ε.: Μια συνειδητή γερμανική διγλωσσία με μια προφανή εξήγηση ότι τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης της κρίσης, και πολύ περισσότερο ο σχεδιασμός αποτροπής χρεοκοπίας χώρας-μέλους της Ευρωζώνης, θα έδινε στην ΟΝΕ μια τροπή, έναν προανατολισμό στους αντίποδες των στοχεύσεων του Βερολίνου.

Η διγλωσσία είναι πρωτοφανής: Την ίδια στιγμή που παρασκηνιακά δίνει το «πράσινο φως» στην «Ομάδα που δεν υπάρχει» η Μέρκελ δημόσια επιμένει ότι δεν υπάρχει κρίση: Αντιτάσσει ένα σκληρό βέτο στην πρόταση Σαρκοζί για Πανευρωπαϊκό Ταμείο Στήριξης της Ρευστότητας του Τραπεζικού Συστήματος και απειλεί να μην μετάσχει στην πρώτη Σύνοδο Κορυφής των χωρών-μελών της Ευρωζώνης, την

οποία ο Γάλλος πρόεδρος συγκαλεί στις αρχές Νοεμβρίου του 2008.

ΔΙΠΛΗ ΓΛΩΣΣΑ

Από τότε μέχρι και την απόφαση τον Μάιο του 2010 για στήριξη της Αθήνας αλλά και για συγκρότηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοπιστωτικής Στήριξης στη Γερμανία της Μέρκελ -επικεφαλής μετά τον Νοέμβριο του 2009 ενός νέου κυβερνητικού συνασπισμού με συνεταιρούς στη θέση των Σοσιαλδημοκρατών τους Φιλελεύθερους- η διπλή γλώσσα θα είναι η γραμμική πλειύς του Βερολίνου: Στο παρασκήνιο παραδοχή του αδιανόητου της χρεοκοπίας κράτους-μέλους και στο προσκήνιο σκληρή απορριπτική ρητορική, εκβιασμός της κρίσης σε οριακό σημείο με ψευδή προσχήματα -Βόρεια - Ρηνανία Βεστφαλία!- με ένα και μοναδικό στόχο να γίνει πρώτον αναπόφευκτη η διάσωση της Αθήνας στο παραπέντε της χρεοκοπίας και να αξιοποιηθεί η τελική γερμανική συναίνεση και συνεργασία για να εκβιασθούν οι εταίροι σε κανόνες λειτουργίας της Ευρωζώνης που υπό κανονικές συνθήκες δεν θα δέχονταν να συζητήσουν. Η στρατηγική στόχευση της Καγκελάριας ήταν σε τέτοιο βαθμό κυρίαρχη που δεν υπολόγιζε το κόστος: Μία σαφής στήριξη της Αθήνας στην Σύνοδο Κορυφής της 11ης Φεβρουαρίου θα είχε πιθανόν ηρεμήσει τις αγορές χωρίς να χρειασθεί το Βερολίνο να καταβάλει τη μεγαλύτερη συνεισφορά στο τελικό πακέτο στήριξης της Αθήνας.

ΕΛΙΓΜΟΙ

Η παράκαμψη της «ανυπόστατης ομάδας»

Η Ομάδα που δεν υπήρχε προφανώς συγκροτήθηκε υπό την πίεση της κρίσης δανεισμού της Ουγγαρίας τον Οκτώβριο του 2008. Αν και εκτός Ευρωζώνης και νεοεισελθούσα στην Ε.Ε. η ενδεχόμενη χρεοκοπία της Ουγγαρίας πρόβαλλε σαν αδιανόητη, σαν ασύμβατη με την περιφρούρηση του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Όπως αναφέρει η WSJ, στόχος της Ομάδας που δεν υπήρχε ήταν η αποτροπή εκδήλωσης μιας ουγγρικού τύπου κρίσης εντός της Ευρωζώνης.

Με δυο λόγια η δημοσιονομική κρίση της Αθήνας καθώς εκόντων των πραγμάτων έπρεπε να είχε βρει έτοιμους τους εταίρους της στην Ευρωζώνη, ο σχεδιασμός είχε αρχίσει να καταστρώνεται από τον Νοέμβριο του 2008. Ο στρατηγικός σχεδιασμός στο Βερολίνο ήταν διαφορετικός: Με σχεδόν είκοσι χρόνια διαφορά η Ενιαία Γερμανία δραματοποίησε για δεύτερη φορά μια κρίση σε μία επίδειξη πρωτοφανούς ελλείμματος ηγεσίας: Το 1991 διέλυσε την αξιωματική της ευρωπαϊκής παρέμβασης στη γιουγκοσλαβική κρίση, εκβιάζοντας για την εδώ και τώρα αναγνώριση της απόσχισης της Σλοβενίας και της Κροατίας και την άνοιξη του 2010 οδήγησε την Ελλάδα στο παρά πέντε της χρεοκοπίας και την Ευρωζώνη στο παρά πέντε ενός ανεξέλεγκτου ντόμινο αποσταθεροποίησης για να επιβάλλει τη δική της άποψη για τη λειτουργία της Ευρωζώνης.

Η «Ομάδα που δεν υπάρχει» προφανώς συγκροτήθηκε και με τη συναίνεση του Βερολίνου τη στιγμή που η Μέρκελ διακήρυξε δημόσια ότι η κρίση αφορά τις ΗΠΑ και όχι την Ε.Ε.: μια συνειδητή γερμανική διγλωσσία

Η πορεία μιας κρίσης

Το ιστορικό της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα

16/12/09
Η Standard & Poors υποβαθμίζει μετά τη Fitch την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας προκαλώντας πτώση του ευρώ σε σχέση με το δολάριο.

11/12
1,4629 δολ.-
1 ευρώ

21/12
1,4284 δολ.-
1 ευρώ

Η πορεία των 10-ετών Ελληνικών Ομολόγων

20/10/09:
Η νέα κυβέρνηση στην Αθήνα ανακοινώνει έλλειμμα 12,5%

11/2
Η Σύνοδος Κορυφής των «27» δεν προσφέρει συγκεκριμένη βοήθεια στην Αθήνα

26/2
Ταξίδι του Ακερμαν στην Αθήνα εν μέσω φημών για άμεση διάσωση της Αθήνας

25/3
Συμφωνείται επί της αρχής η στήριξη και η εμπλοκή του ΔΝΤ μετά από επιμονή της Γερμανίας χωρίς να ανακοινωθούν λεπτομέρειες.

11/4
Οι χώρες της Ευρωζώνης προσδιορίζουν βοήθεια 30 δισ. ευρώ από διμερή δάνεια και 15 δισ. από το ΔΝΤ

2/5
Ευρωζώνη και ΔΝΤ συμφωνούν για τριετές πακέτο 110 δισ. για την Ελλάδα

5/5
Τρεις νεκροί σε διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας

6/5
Η ηγεσία της ΕΚΤ στη Λισαβόνα συζητά για παρέμβαση στην Αγορά Ομολόγων

7/5
Η Σύνοδος Κορυφής επικυρώνει το πακέτο στήριξης της Αθήνας

9/5
Συγκροτείται το Ταμείο Ευρωπαϊκής Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης

27/4
Οι Αγορές παγκοσμίως προεξοφλούν Ντόμινο χρεοκοπίας στην Ευρωζώνη, η S&P υποβαθμίζει Ελλάδα και Πορτογαλία

23/4
Ο πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου ζητά την βοήθεια της Ευρώπης

13/8
Θετικά στοιχεία για την ανάκαμψη στην Ευρωζώνη ανησυχίες για την ύφεση στην Ελλάδα και το τραπεζικό σύστημα της Ιρλανδίας

23/5
Η Κεντρική Τράπεζα της Ισπανίας διασώζει από χρεοκοπία την τράπεζα Καζασούρ

8/9
Η Ιρλανδική κυβέρνηση παρεμβαίνει για να διασώσει την τράπεζα AngloIrish

Η αυτοεκπληρούμενη προφητεία

«ΝΕΙΝ» ΣΤΟΝ ΓΙΟΣΕΦ ΑΚΕΡΜΑΝ

Χαρακτηριστικό παράδειγμα υπήρξε ο τερπλιζμός της προσπάθειας Ακερμαν να εξασφαλίσει 30 δισ. ευρώ για την Ελλάδα, με το μισό ποσό να είναι συμμετοχή της Γαλλίας και της Γερμανίας και το άλλο μισό να προέρχεται από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές τράπεζες, μία κίνηση που προφανώς θα πρεμούσε τις αγορές και θα επέτρεπε στην Αθήνα να εξακολουθήσει να αντλεί ρευστότητα υπό ανεκτούς όρους. Μία τηλεφωνική επικοινωνία του Ακερμαν με τον επικεφαλής οικονομικό σύμβουλο της Μέρκελ, Γενς Βάιντεμαν, ήταν αρκετή για να τελειώσουν όλα πριν αρχίσουν. Ο σχεδιασμός της Μέρκελ ήθελε οριακή δραματοποίηση του σκηνικού, εμπλοκή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και σύνδεση της διάσωσης μιας χώρας, που την έχεις οδηγήσει συνειδητά στο χείλος του γκρεμού, με την επιβολή της γερμανικής δημοσιονομικής πολιτικής στο σύνολο της Ευρωζώνης και τη δρακόντεια αυστηροποίηση του Συμφώνου Σταθερότητας.

Με δύο λόγια ότι δεν μπόρεσε να επιβάλλει ο Κολ σπς προ του Μάαστριχτ διαπραγματεύσεις το 1990-91 και κυρίως η υποχώρησή του την άνοιξη του 1998, όταν υπό την ασφυκτική πίεση των Σιράκ - Ζοσπέν είχε αποδεχθεί την είσοδο της Ιταλίας, Ισπανίας, Πορτογαλίας στην πρώτη ομάδα της Ευρωζώνης, θα μπορούσαν τώρα να διορθωθούν σε όφελος της Γερμανίας με την εξώθηση της Αθήνας στο παρά πέντε της χρεοκοπίας.

► Φωτογραφία από τη δραματική συνεδρίαση του Ecofin στις 9-10 Μαΐου

► Οι αγορές άρχισαν να θεωρούν πιθανή τη χρεοκοπία όχι μόνον της Ελλάδας αλλά και μιας σειράς άλλων χωρών

Η εξώθηση της Αθήνας σε οριακό σημείο συνειδητά και προοχεδιασμένα στο όνομα της «γερμανικής Ευρωζώνης» έγινε κάποια στιγμή αυτοεκπληρούμενη προφητεία: Οι αγορές άρχισαν να θεωρούν πιθανή την χρεοκοπία όχι μόνον της Ελλάδας αλλά και μιας σειράς άλλων χωρών, έτσι ώστε να χρειασθεί η δραματική συνεδρίαση του Ecofin στις 9-10 Μαΐου αλλά και η διαμεσολάβηση Ομπάμα ανάμεσα στην Μέρκελ και στον Σαρκοζί ώστε να συγκροτηθεί το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, με τις συνεισφορές της Ε.Ε. και του ΔΝΤ να φθάνουν στα 750 δισ. ευρώ. Λίγους μήνες μετά το ψυχόδραμα της άνοιξης οι αγορές παραμένουν δύσπιστες και καχύποπτες. Όχι τόσο για την αποφασιστικότητα της Αθήνας, της Μαδρίτης και της Λισαβόνας να προχωρήσουν σε δημοσιονομική εξυγίανση όσο για την ικανότητα της Γερμανίας και της Γαλλίας να συγκλίνουν ώστε να μην επαναληφθεί το παιχνίδι που παίχθηκε σε βάρος της Αθήνας την

περασμένη άνοιξη. Με άλλα λόγια θα είναι άμεση και αυτονόητη αν χρειασθεί η στήριξη της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας από την Μέρκελ ή θα συνδεθεί με την εκβιαστική πίεση που ασκεί το Βερολίνο κυρίως στο Παρίσι για αυτόματες ποινές, στέρψη δικαιώματος ψήφου για τους παραβάτες της δημοσιονομικής πειθαρχίας, με τελευταίο σταθμό την φόρμουλα της ελεγχόμενης χρεοκοπίας που οι FT χαρακτήρισαν εύστοχα πριν από μερικούς μήνες «θάλαμο βασανιστηρίων».

ΑΔΙΑΝΟΗΤΗ

Σήμερα όπως και τον Νοέμβριο του 2008 ήξεραν και ξέρουν πολύ καλά ότι η χρεοκοπία χώρας-μέλους της Ευρωζώνης είναι αδιανόητη. Η ζημιά όμως έχει γίνει: Αν η Γερμανία διδάχθηκε από τους υψηλούς κινδύνους στους οποίους εξέθεσε την Ευρωζώνη μετά την εξώθηση της Αθήνας στο χείλος του γκρεμού, οι Αγορές είναι δύσπιστες όπως δείχνει η διαρκώς αυξανόμενη πίεση στην Ιρλανδία και την Πορτογαλία.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ // ΣΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗ

► Παράταση του τριετούς προγράμματος στήριξης της ελληνικής οικονομίας από την τρόικα και αναστολή δραστηριότητας σε όσες ΔΕΚΟ δεν μπορούν να εξυγιανθούν και να προσελκύσουν ιδιώτες επενδυτές, προτείνει μεταξύ άλλων η διακεκριμένη οικονομολόγος, δρ Μιράντα Ξαφά, η οποία διετέλεσε αναπληρώτρια γενική διευθύντρια του ΔΝΤ και είναι τώρα σύμβουλος επενδύσεων στην IJ Partners με έδρα τη Γενεύη

Μιράντα Ξαφά // σύμβουλος επενδύσεων στην IJ Partners

Υπάρχει μεγάλη σπατάλη ευρύτερα στον δημόσιο τομέα, λ.χ. στον αμυντικό κλάδο με τις βιομηχανίες ΕΑΒ, ΕΒΟ, ΠΥΡΚΑΛ, στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά κ.α. και πιστεύω προσωπικά ότι ορισμένες από αυτές τις επιχειρήσεις πρέπει να κλείσουν.

Για την ανάπτυξη η πρώτη πρόθεση είναι η μείωση των ελλειμμάτων, καθώς κάθε άλλη πολιτική ασφαλώς θα βοηθούσε, αλλά δεν θα πιάσει τόπο, εάν τα ελλείμματα δεν συρρικνωθούν. Η μείωση των ελλειμμάτων είναι απαραίτητο συστατικό για την πρόοδος της χώρας στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, που αλλιώς δεν θα επιτευχθεί.

Με υψηλά ελλείμματα τα ελληνικά χρεόγραφα δεν θα γίνονται αποδεκτά από τις ξένες τράπεζες και οι ελληνικές τράπεζες θα εξακολουθήσουν να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση μόνο από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και όχι από τις αγορές. Μ' αυτές τις συνθήκες δεν μπορεί να ξαναπάρει μπρος η πιστωτική επέκταση, οι επενδύσεις και να χρηματοδοτηθεί η οικονομία. Θα πρέπει ακόμη να ανακτηθεί η αξιοπιστία, δηλαδή να εμποδωθεί όη η κυβέρνηση μπορεί και είναι σε θέση όη υποχρεώσεις αναλαμβάνει, να τις φέρνει σε πέρας. Έτσι θα πρέπει ανά τρίμηνο να τηρούνται τα χρονοδιαγράμματα μείωσης του ελλείμματος και παράλληλα να υλοποιούνται όλες οι διαρθρωτικές αλλαγές, που θα βοηθήσουν την οικονομία να λειτουργεί αποδοτικά και με χαμηλό κόστος.

► Συμφωνείτε με την άποψη, που διατυπώνεται από πολλούς, πως όσο προχωρά η υλοποίηση του Μνημονίου εν μέσω ύφεσης, τόσο πιο δύσκολη γίνεται η περικοπή δαπανών και η επιβολή νέων μέτρων;

Όχι δεν συμφωνώ καθόλου. Αντίθετα, πιστεύω ότι υφίσταται τρομακτική σπατάλη στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και η κυβέρνηση σ' αυτό το πεδίο δεν έχει προχωρήσει με γρήγορα βήματα.

Εάν παρατηρήσετε τις ΔΕΚΟ, μόνο από τον ΟΣΕ μπορεί να εξοικονομηθεί ένα δισ. ευρώ ετησίως, που είναι το λειτουργικό έλλειμμα του Οργανισμού. Παράλληλα, υπάρχει μεγάλη σπατάλη ευρύτερα στον δημόσιο τομέα, λ.χ. στον αμυντικό κλάδο με τις βιομηχανίες ΕΑΒ, ΕΒΟ, ΠΥΡΚΑΛ, στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά κ.α. και πιστεύω προσωπικά ότι ορισμένες απ' αυτές τις επιχειρήσεις πρέπει να κλείσουν. Εάν δεν μπορούν να εξυγιανθούν, εάν δεν υπάρχει ενδιαφέρον από ιδιώτες, θα πρέπει να αναστείλουν τη δραστηριότητά τους.

ΠΑΡΑΤΑΣΗ

Η δεύτερη τριετία στήριξης με την εποπτεία της τρόικα είναι η καλύτερη δυνατή εξέλιξη

► Πώς διαβλέπετε την εξέλιξη του τριετούς προγράμματος, που έχει συμφωνηθεί με την τρόικα; Μπορεί, αφού τελειώσει, να υπάρξει αδυναμία πληρωμών από τη χώρα μας και γι' αυτό καθίσταται πλέον εύλογη η χρονική παράτασή του;

Δεν νομίζω ότι μίλησε κανείς περί αδυναμίας πληρωμών, αλλά αυτό που είναι προφανές είναι πως στο τέλος αυτού του προγράμματος η ελληνική οικονομία θα είναι σε μία εύθραυστη ισορροπία, όπου το χρέος θα αρχίσει μόλις να σταθεροποιείται σε αρκετά υψηλό επίπεδο περί το 144% του ΑΕΠ και το έλλειμμα θα είναι αρκετά πάνω από το 3%, που είναι το μέγιστο επιτρεπόμενο εκ της συνθήκης του Μάαστριχτ. Ειδικότερα, κατά το Μνημόνιο, το έλλειμμα το 2013 θα είναι περίπου στο 4,7% του ΑΕΠ. Από αυτά τα στοιχεία έλκεται και η συζήτηση για το εάν η Ελλάδα χρειάζεται και δεύτερη τριετία στήριξης με την εποπτεία της τρόικας.

Η προσωπική μου γνώμη είναι πως αυτό θα αποτελούσε την καλύτερη δυνατή εξέλιξη.

► Μήπως θα μπορούσε η χώρα να επιλέξει μία διαφορετική διαχείριση των υποχρεώσεών της με την επιμήκυνση της διάρκειας του χρέους;

Το πρόβλημα της Ελλάδας δεν είναι η επιμήκυνση των υποχρεώσεων, δηλαδή αντί να πληρωθούν στο άμεσο μέλλον, να τα σπρώξουμε πιο βαθιά χρονικά. Το μεγάλο θέμα της οικονομίας είναι το ύψος του χρέους και η υποχρέωση για τόκους, που αυτό το χρέος δημιουργεί.

Το γεγονός αυτό σημαίνει πως μέχρι το έτος 2013 θα πρέπει κάθε χρόνο να πληρώνουμε σε τόκους περί το 6%-6,5% του ΑΕΠ. Εδώ είναι το πρόβλημα και για να πραγματοποιήσουμε αυτές τις πληρωμές, θα πρέπει σταδιακά η οικονομία να πάρει μπροστά, αλλά και εμείς να δουλεύουμε πιο σκληρά, πιο πολύ και να πληρωνόμαστε λιγότερο.

Θα ήθελα να ξεκαθαρίσω πως η σκέψη της επιμήκυνσης δεν λύνει το ζήτημα της εξοικονόμησης σημαντικών πόρων κάθε χρόνο για να εξυπηρετείται το χρέος. Η επιμήκυνση δεν μεταβάλλει το ύψος του χρέους, αλλά μόνο μεταθέτει την αποπληρωμή. Έτσι το 6,5% του ΑΕΠ, που θα κατευθύνεται στους τόκους, θα

Υπάρχουν ΔΕΚΟ που πρέπει να κλείσουν...

συνεχίσει να υφίσταται, ακόμη και αν επιμηκυνθεί η διάρκεια του χρέους. Άρα δεν επιλύεται κανένα πρόβλημα μ' αυτό τον τρόπο.

► Η ανάπτυξη πώς θα τροφοδοτηθεί; Μήπως κάτι τέτοιο υπό τις παρούσες συνθήκες είναι εξαιρετικά δύσκολο;

Η Τουρκία επέστρεψε στις αγορές και την ανάπτυξη

► Από την εμπειρία σας από το ΔΝΤ, υπάρχουν παραδείγματα άλλων χωρών με τα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, που κατάφεραν να επιστρέψουν στις αγορές και να αναπτυχθούν;

Αυτή τη στιγμή βρίσκομαι στην Κωνσταντινούπολη και η Τουρκία είναι το καλύτερο παράδειγμα, που μπορώ να αναφέρω. Η Τουρκία υλοποίησε δύο τριετή προγράμματα με το ΔΝΤ μετά τη μεγάλη τραπεζική κρίση του 2001 και την υποτίμηση του νομίσματός της. Το 2007 που ξέσπασε η διεθνής χρηματοοικονομική κρίση, η οικονομία της χώρας ήταν θωρακισμένη και δεν επηρεάστηκε ή επηρεάστηκε ελάχιστα, σε σχέση με άλλες οικονομίες. Σήμερα καταγράφει ταχύρυθμη ανάπτυξη, δεν έχει κανένα πρόβλημα δανεισμού, το χρέος της είναι χαμηλό και τα ελλείμματα υπό έλεγχο.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Το μεγάλο θέμα της οικονομίας είναι το ύψος του χρέους και η υποχρέωση για τόκους, που αυτό το χρέος δημιουργεί.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Θα πρέπει να ανακτηθεί η αξιοπιστία, δηλαδή να εμποδωθεί όη η κυβέρνηση μπορεί και είναι σε θέση όσες υποχρεώσεις αναλαμβάνει, να τις φέρνει σε πέρας.

ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Πιστεύω ότι υφίσταται τρομακτική σπατάλη στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και η κυβέρνηση σε αυτό το πεδίο δεν έχει προχωρήσει με γρήγορα βήματα.